

Dosarul nr. 3r-5/24
2-22122442-01-3r-10012024

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, G. Dașchevici. G. Mîra

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Ghera”, reprezentată de avocatul Ion Cerga,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Ghera” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, cu participarea terțului Primăria municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din data de 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul Societății cu Răspundere Limitată „Auto Ghera”, din motiv că apelantul nu a depus în termenul legal motivarea apelului,

constată:

La 18 august 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Ghera”, (în continuare SRL „Auto Ghera”) a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (în continuare IP „Agenția Servicii Publice”), prin care a solicitat declararea nulității deciziei cu privire la refuzul înregistrării bunului imobil și a dreptului asupra lui din 21 iunie 2022, emis de către IP „Agenția Servicii Publice”, asupra imobilului situat în mun. Chișinău, pe xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, pe numele SRL „Auto Ghera”, ca ilegală, declararea nulității refuzului IP „Agenția Servicii Publice”, expus prin decizia cu privire la refuzul înregistrării bunului imobil și a dreptului asupra lui din 21 iunie 2022, privind înregistrarea bunului imobil și a dreptului de proprietate asupra lui situat în mun. Chișinău, pe xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx, pe numele SRL „Auto Ghera”, obligarea IP „Agenția Servicii Publice” de a înregistra bunul imobil, situat în mun. Chișinău, pe strada xxxxx, cu numărul cadastral xxxx și a dreptului de proprietate asupra acestuia pe numele SRL „Auto Ghera”, în Registrul bunurilor imobile.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin încheierea protocolară din 27 februarie 2023 a atras în proces Primăria mun. Chișinău, în calitate de terț. (f.d.87)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 mai 2023 s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Auto Ghera” împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, cu participarea terțului Primăria municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative. (f.d.89, 97-104)

La 05 mai 2023, avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 mai 2023, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de SRL „Auto Ghera” să fie admisă integral. (f.d. 95-96)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 21 decembrie 2023 a declarat inadmisibil apelul SRL „Auto Ghera”, din motiv că apelantul nu a depus în termenul legal motivarea apelului. (f.d.112-114)

Împotriva încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a depus recurs avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate și remiterea cauzei în instanța de apel spre examinare a apelului. (f.d. 117)

În motivarea recursului avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, a menționat că apelul motivat a fost depus prin poșta electronică la 11 noiembrie 2023, anexând screenshotul expedierii apelului motivat și a recepționării acestuia.

Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul poștei electronice pentru notificare IP „Agenția Servicii Publice” și Primăriei municipiului Chișinău, copia recursului depus de către avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, împotriva încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Până la examinarea recursului autoritățile publice nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referință privitor la argumentele recursului.

Prin prisma art. 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

În corespundere cu articolul 241, alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 21 decembrie 2023, notificată avocatul Ion Cerga, care în prezenta acțiunea apără interesele SRL „Auto Ghera”, prin intermediul poștei electronice la 03 ianuarie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică marina.samatiuc@justice.md anexat la fila dosarului 115.

Recursul depus de către avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, la 03 ianuarie 2024 este în termen.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că SRL „Auto Ghera” a inițiat prezenta acțiune în contencios administrativ, la 18 august 2022.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din 05 mai 2023 a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Auto Ghera” împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, cu participarea tertului Primăria municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative. (f.d.89, 97-104)

La 05 mai 2023, avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, prin intermediul poștei electronice, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 mai 2023. (f.d. 95-96)

Hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost expediată societății apelante SRL „Auto Ghera”, prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată la data de 03 noiembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8010501953AS. (f.d. 108)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 21 decembrie 2023 a declarat inadmisibil apelul declarat de SRL „Auto Ghera”, din motiv că apelantul nu a depus în termenul legal motivarea apelului. (f.d.112-114)

Avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, a criticat soluția instanței de apel, indicând că la 11 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, a depus apelul motivat în acest sens anexând screenshotul expedierii apelului motivat și a recepționării acestuia.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (2).

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din conținutul normei de drept citate rezultă că legislatorul, pe lângă stabilirea termenului pentru depunerea apelului și a motivării acestuia, a stabilit și modul de depunere și anume dacă motivarea se depune împreună cu apelul acesta se depune la instanța de fond, iar dacă motivarea apelului se depune ulterior se prezintă instanței de apel.

În acest context Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale și a modului de executare pentru depunerea apelului este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură și modul de depunere a motivării apelului instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Așa, art. 232, alin. (2) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului motivat este determinat doar de un singur eveniment – de la data notificării hotărârii motivate și se prezintă *instanței de apel*.

Conform art. 97, alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Aliniatul 3 al aceleiași norme legale prevede că autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

În conformitate cu art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de fond a ales modalitatea de comunicare a actului judecătoresc prin poștă cu scrisoare recomandată, astfel, a expediat în adresa SRL „Auto Ghera”, hotărârea motivată din data de 05 mai 2023. (f.d.105)

Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 108, SRL „Auto Ghera” a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond la 03 noiembrie 2023.

Conform art. 63, alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art.383–390 din Codul civil.

La rândul său, art. 385 din Codul civil prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Totodată, art. 389 din Codul civil stipulează că dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Coroborând normele legale precitate, se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate, adică ziua de 04 noiembrie 2023, iar ultima zi fiind data de 04 decembrie 2023, care este prima zi lucrătoare după data expirării termenului.

Din materialele dosarului rezultă cert că avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, nu s-a conformat întocmai prevederilor art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, or, nu a prezentat motivarea apelului la instanța de apel.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că societatea recurentă nu a depus motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, deși, de la momentul notificării hotărârii motivate a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta motivarea apelului la instanța de apel în interiorul termenului legal.

Mai mult, Portalul Instanțelor Naționale de Judecată atestă faptul că instanța de fond a publicat hotărârea motivată la data de 25 octombrie 2023, iar avocatul Ion Cerga, cunoscând despre caracterul public al hotărârilor judecătorești și că acestea sunt

publicate nu a depus diligența necesară de a lua cunoștință cu hotărârea motivată și a prezenta motivarea apelului instanței de apel, în termen.

Argumentul avocatul Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, precum că a depus apelul motivat prin intermediul poștei electronice la 11 noiembrie 2023, este respins de către instanța de recurs, or, analizând screenshotul anexat la recurs, se atestă faptul că avocatul l-a expediat instanței de fond un mesaj cu subiectul „apel Auto Ghera”, deși motivarea apelului, în temeiul art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, urma a fi prezentată instanței de apel.

Mai mult, din anexa prezentată nu rezultă clar că documentul atașat la mesajul cu subiectul „apel Auto Ghera” este anume motivarea apelului împotriva hotărârii din 05 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de SRL „Auto Ghera” împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, cu participarea terțului Primăria municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative.

În urma celor constatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenele prevăzute de lege, ori modul și termenul de prezentare a motivării apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestor două condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea modului și a termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al avocatului Ion Cerga, în interesele SRL „Auto Ghera”, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Astfel, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ SRL „Auto Ghera”, inițiind acțiune în instanța de judecată, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte apelul motivat *instanței de apel* în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (2) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În conformitate cu prevederile art. 65, alin. (1) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Din materialele dosarului rezultă că avocatului Ion Cerga nu a solicitat repunerea în termenul de a prezenta motivarea apelului.

Cu atât mai mult avocatul societății apelante, care este jurist, deține licență de avocat și se prezumă că cunoaște prevederile legale referitoare la modul de prezentare a apelului motivat, în condițiile în care a întocmit apelul motivat, urma să-și ajusteze conduita prevederilor legale și să-l expedieze prin intermediul poștei electronice instanței de apel, dar instanței de fond, așa cum formal pretinde.

Conform prevederilor art. 47, alin. (3) din Codul administrativ culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat, prin urmare, neprezentarea în termenul și modul stabilit a apelului motivat de avocatul Ion Cerga se echivalează cu nedepunerea motivării apelului de către SRL „Auto Ghera”.

Sub acest aspect Completul de judecată notează că legiuitorul a instituit modul și termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

În lumina acestor circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către SRL „Auto Ghera” împotriva hotărârii din 05 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Ghera”, reprezentată de avocatul Ion Cerga.

Se menține încheierea din data de 21 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Auto Ghera” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, cu participarea terțului Primăria municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă